

7/51925
64-17

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

10.12.2014

Sayı : 86782684 - 610 / 251
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
TBMM Ana Bina Bakanlıklar-ANKARA

İlgi: 01/10/2014 tarihli ve 43452547-120.00-196726 sayılı yazı.

Van Milletvekili Sayın Özdal ÜÇER'in, "TÜBA'nın asli ve asosye üye sayısına, üyelerin seçimine ve kurumun özerkliğine" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/51925) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevap ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fikri IŞIK
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (3 Sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZDAL ÜÇER'İN

7/51925 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), 1993 yılında 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. Söz konusu kurum; tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilimci kişiliği ve araştırıcılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak, gençlerin statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının uluslararası düzeye çıkarılmasına yardım etmek amacıyla, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip özel bütçeli bir kurumdur.

Bilim akademileri bütün ülkelerde tamamen bağımsız bir kurum olarak; kendini ilgilendiren konularda, raporlar oluşturur, görüşler yayınlar. Bilimsel ve teknolojik konularında uzmanları bir araya getirerek komite ve çalışma grupları kurar ve bunların oluşturduğu raporları yayınlar. Bu raporlar hükümetlerin bilim ve teknolojiyle ilgili politikalarını ve uygulamalarını bağımsız bir biçimde değerlendirdiği için, lehte veya aleyhte olabilir. Önemli olan hükümetlerin kendi içinden, kendi memurlarından çıkmamış olan tamamen bağımsız, uzmanca ve bilimsel görüşlerin ortaya konmasıdır.

Daha önce bütün asli ve asosye üyeler kurum tarafından seçilirken 22.8.2011 tarihinde yapılan değişiklikle; “Asli ve Asosye üyelerin, üçte biri “TÜBİTAK Bilim Kurulu”, üçte biri Yükseköğretim Kurulu ve üçte biri Asli üyeler tarafından seçilir” hükmü getirilmiştir. TÜBİTAK ve YÖK'ün hükümete ve onun politikalarına bağımlı kurumlar olduğu düşünüldüğünde, bu durum TÜBA'nın özerkliğine vurulan büyük bir darbedir.

Bu bağlamda;

Soru 1- 2014 yılı Eylül ayı itibariyle Asli üye sayısı ne kadardır? Bu üyelerin kaç TUBA, kaç TUBİTAK, kaç YÖK tarafından seçilmiştir?

Soru 2- 2014 Eylül ayı itibariyle Asosye üye sayısı ne kadardır? Bu üyelerin kaç TUBA, kaç TUBİTAK, kaç YÖK tarafından seçilmiştir?

Cevap 1-2- 2014 yılı Eylül ayı itibariyle, Asli üye sayısı 107'dir. Bunların 46'sı TUBİTAK, 36'sı YÖK, 25'i TUBA tarafından seçilmiştir. Yine 2014 yılı Eylül ayı itibariyle, TUBA'daki Asosye üye sayısı ise 59'dur. Bunların 47'si TUBİTAK, 7'si YÖK, 5'i TUBA tarafından seçilmiştir.

Soru 3- TUBİTAK ve YÖK'ün hükümete bağlı olduğu düşünüldüğünde; üyelerinin üçte biri TUBİTAK ve üçte biri YÖK tarafından seçilen bir kurumun özerk olması ve hükümetten bağımsız olması nasıl sağlanabilir?

Soru 4- Üye seçimi bu şekliyle, TUBA'dan artık bir akademi olarak bahsedilebilir mi?

Cevap 3-4- TÜBA; tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip bir Akademi'dir.

Soru 5- Bu değişiklikten sonra TÜBA'dan kaç bilim insanı istifa etmiştir?

Cevap 5- 76 bilim insanı istifa etmiştir.

Soru 6- Kuruluş amacı yönlendirme ve ortam sağlama olan TÜBA'ya, TÜBİTAK'ın görevi olan Temel Bilimlerde uygulayıcı olma görevi yüklenmeye çalışılmakta mıdır? Bu durum TÜBA'nın kuruluş amacına aykırı değil midir?

Cevap 6- TÜBA'ya, TÜBİTAK'ın görevi olan "Temel Bilimlerde uygulayıcı olma görevinin yüklenmeye çalışılması" gibi bir durum söz konusu değildir. TÜBA, bütün bilim alanlarını kapsayıcı şekilde danışmanlık görevini üstlenmiştir. Dolayısıyla, Akademinin kuruluş amacına aykırı bir durum bulunmamaktadır.

Soru 7- Diğer ülke uygulamalarında Bilimsel Akademilerin yapısı nasıldır? Üye seçimleri nasıl yapılmaktadır? Hükümetlerin bu üye seçimlerine müdahalesi olmaktadır mıdır?

Cevap 7- Dünyadaki Bilimler Akademilerinin yönetim ve idari yapıları; bahse konu Akademilerin ait olduğu ülkenin siyasi, beşeri, demografik ve ekonomik yapısı ile bilime bakış açısına göre değişiklik göstermektedir.

Soru 8- TÜBİTAK ve YÖK'ün seçtiği üyeler nasıl bir seçim sürecinden geçmektedir?

Soru 9- TÜBA'nın kendi içinden yaptığı üye seçimindeki sürecin pratikte bu iki kurumun seçimlerine uygulanması nasıl mümkün olacaktır?

Cevap 8-9- TÜBİTAK ve YÖK'ün seçtiği üyelerin seçilme kriterlerinde, seçimi gerçekleştiren kurumların kendi değerlendirme ölçütleri temel alınmıştır. Öte yandan TÜBA'nın üye seçim kriterleri aynı şekilde devam ettiği için herhangi bir uyumsuzluk yaşanması durumu söz konusu değildir.

Soru 10- Şu ana kadar TÜBİTAK ve YÖK tarafından seçilen bilim insanlarının her birinin "h-indeksi" değeri nedir?

Soru 11- Şu ana kadar TÜBİTAK ve YÖK tarafından seçilen bilim insanlarının kaçının uluslararası bilimsel araştırması vardır? Kaçının bilimsel çalışmalarına atıf yapılmıştır?

Cevap 10-11- H-indeks değeri 20'nin üzerinde olan 52 TÜBA üyesi bulunmaktadır. Bunların 22'si TÜBİTAK ve YÖK tarafından seçilmiştir.

TÜBA'nın; TÜBİTAK ve YÖK tarafından seçilen üyelerinin büyük çoğunluğunun uluslararası alanda çok sayıda bilimsel araştırması ve ayrıca yüksek atıf sayıları bulunmaktadır. Ancak, her bilim ve araştırma alanı için aynı sayıda uluslararası bilimsel yayın sayısı/veya koşulunun beklenmesi, bazı bilim alanlarının doğası gereği her zaman mümkün olamamaktadır.

Soru 12- TÜBA'nın kaç kadın bilim insanı vardır? Bunlardan kaç TÜBA kaç TÜBİTAK kaç YÖK tarafından seçilmiştir?

Cevap 12- TÜBA'nın 17 kadın bilim insanı üyesi bulunmaktadır. Bunların 6'sı TÜBA, 5'i, TÜBİTAK, 6'sı ise YÖK tarafından seçilmiştir.

Soru 13- Kuruluş yasasında TÜBA'nın devlete danışmanlık da yapacağı mevcutken; bu yönde nasıl bir çalışma yapılmıştır?

Cevap 13- TÜBA, bahse konu “danışmanlık” görevini sürdürmektedir. Akademi bünyesinde oluşturulan çalışma grupları, proje ve programlar çerçevesinde çalıştay, panel, sempozyum, toplantılar düzenlenmekte ve sonuç raporları çıkartılmaktadır.

Soru 14- Asli üyelere rutin bir ödeme yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa hangi başlık altında ve ne kadar yapılmaktadır?

Cevap 14- Akademinin Asli üyelerine rutin bir ödeme yapılmamaktadır. Yalnızca, 497 sayılı KHK uyarınca “Araştırma Desteği Programı” çerçevesinde, bütün üyelere araştırmaları için yaptıkları harcamaları belgelendirmeleri şartı ile her yıl belirlenen oranda ödeme gerçekleştirilmektedir.